

uddelt Planter gratis og ydet Veiledning ved sine Bestillingsmænd, der ere fordelte omkring paa forskjellige Steder. Hedeselskabet har jo allerede ikke saa faa Plantningsdistrikter, det vil sige Distrikter, hvor der findes Planteskoler med Bestillingsmænd, som ere kjendte med Forholdene, og disse Bestillingsmænd tilbyde deres Veiledning til dem, der ønske saadanne Anlæg, baade i Retning af Valg af de mest hensigtsmæssige Træer og Anvisning paa, hvorledes Haverne skulle anlægges under de mest passende Forhold o. s. v. Dette har Hedeselskabet gjort i en Række af Aar, og nu agter man kun at gaa videre i samme Retning. At det er formaalsfjendtligt, har jeg ingen Tvivl om, da jeg har set saa Meget af, hvad der paa denne Maade er præsteret. Det er altsaa en Misforstaaelse at tro, at det skulde være Anlæg af smaa Plantager, der her er Tale om. Nei, det er noget Andet, som der her er Tale om, det er en Virksomhed, som ikke mere er ny, som man ønsker at give et Tilskud for yderligere at støtte. Det ærede Medlem fra Rolding (Berg) er jo heller ikke imod selve Bevillingen, men mener kun, at den mere passende kan uddeles af Statens Embedsmænd og navnlig da af Statens Skovembedsmænd. Med al Anerkendelse af disses Virksomhed kunne vi, som daglig leve omgivne af de Resultater, som Hedeselskabet har bragt tilveie, og som tillige kjende Noget til de nævnte Bestillingsmænds hele Virksomhed, ikke være blinde for, at Hedeselskabet, hvor mange Mangler det end maaske kan have, er det, som bedst har vist, hvorledes man skal bringe Liv i og Interesse for denne Sag. Naar vi have en dygtig Mand i Spidsen for dette Hedeselskab, og det i det Hele maa erkjendes, at Bestillingsmændene omkring ved de forskjellige Planteskoler ere dygtige Beiledere, tror jeg, at man gjør en god Gjerning ved at bevilge Penge til disse Plantninger, og det ikke alene for den paagjældende Egn af Landet, men ogsaa for Landet i sin Helhed. Man maa jo ganske vist erkjende, at Plantning er af den Art Virksomhed, som ikke betaler sig; men det er ogsaa fra et ganske andet Synspunkt, at denne Sag maa ses. Den anden lille Bevilling til Understøttelse til Husmandsønner, for at de kunne blive oplærte i økonomisk Havedbrug, kan jeg ikke Andet end anbefale paa det Varmeste. Jeg har, hver Gang Husmandsagen har været fremme, ikke undladt at bemærke, at det især er to Ting, som Husmandsklassen trænger til, nemlig Kapital og personlig Dygtighed. Her er netop Tale om at fremme den personlige Dygtighed, og man kan vel ikke negte, at kunne vi faae Husmandsønner oplærte i det økonomiske Havedbrug, vilde det tillige være en mægtig Løftestang for at faae den øvrige Del af Jordlodderne dyrket bedre. Vel kan det kun være Enkelte, som denne Bevilling kan komme til Nytte, det vil i Begyndelsen jo kun være meget Faa; men disse Faa,

hvem Bevillingen umiddelbart kommer til Nytte, ville faae Indflydelse i videre Kredse dels ved deres Eksempel og dels ved deres Ord, og derved autager jeg, ville disse smaa Bevillinger faae en større Betydning og Virkning, end man fra først af har kunnet tænke eller vente. Altsaa jeg kan ikke Andet, end paa det Varmeste anbefale denne Bevilling. Vi have jo nu alt nogle Skoler, og der vil opstaa flere, som tage sig af de smaa Eiendomsbesiddere, og vi maa erindre, at der aarlig gives store Summer ud for de større Landeieendomsbesidderes Udvilling — her tænker jeg jo navnlig paa Landbohøjskolen og paa de Penge, som ydes til Premier o. s. v. — hvilket jeg naturligvis ikke har Noget imod; men samtidig med, at vi gjøre dette, mener jeg, at vi ikke bør glemme, at det lille Hartorn ogsaa har sin store Betydning set fra den økonomiske Side, for ikke at tale om det Velvære, som kan staves tilveie, naar der i Husmandsklassen kommer større personlig Dygtighed ind. — Jeg har endnu kun eet Punkt tilbage at omtale, nemlig Vædringsforslaget angaaende den tekniske Skole. Der skal jo ydes en temmelig stor Bevilling fra Statens Side til den tekniske Skole, nemlig 100,000 Kr., en Bevilling, som man iøvrigt fra alle Sider er enig om at give, idet man ogsaa billigere den Maade, hvorpaa Understøttelsen gives. Ogsaa hvad der i denne Retning er kommet frem, tror jeg tilbørlig bør betegnes som en Frugt af Arbejderbevægelsen, og som en af de gode Frugter. D'Herrer ville erindre, at vi paa § 19 have en temmelig stor Bevilling til Industriens Fremme. Skulle imidlertid disse Penge til Industriens Fremme gjøre deres Nytte, da er det jo nødvendigt, at der her i Hovedstaden findes en Skole, som i den Retning kan være noget af det Bedste i sin Art, og som kan staa i Høide med, hvad der i den Henseende fremkommer i Udlandet. Skal man have en ordentlig Skole, maa man, hvilket ogsaa fra andre Sider erkjendes at være nødvendigt, have en ordentlig Bygning, og en saadan kan vanskeligt faas til Bete. Derfor er det vist det eneste Rigtige, at man faar en ny Bygning. Det er af Hensyn til de øvrige tekniske Skoler nødvendigt, at der er en saadan Skole, der staar som en Mønstervanstalt for dem. Man maa jo desuden huske paa, at denne Skole tillige staar som Beileder og Raadgiver for de smaa tekniske Skoler omkring i Provindserne. Tillige gjør, saavidt jeg veed, den tekniske Skoles Bestyrelse her i Kjøbenhavn Indstilling til Ministeriet om, hvilke af de tekniske Skoler omkring i Provindserne der skal have Understøttelse. Det finder jeg ganske naturligt, da Ministeriet ikke kan have det Kjendskab til de øvrige tekniske Skoler som en Anstalt, der paa forskjellige Maade staar i Forbindelse med dem. Jeg tror i hvert Fald, at den endnu — og der er vel heller ikke nogen Grund til at vente, at det vil blive anderledes, idetmindste ikke i en